

www.ketab.ir

4058

۱۰۰۰

۱

۲۸۰

باقی

www.ketab.ir

طلبه انقلابی

سعید هالیان

طلبہ انقلابی

روشنایی: هالایان، سعید، ۱۳۵۹ - | عنوان و نام پدیدآور: طلبه انقلابی/ آیین سعید هالایان. | مشخصات نشر: قم: انتشارات شهید کاظمی، ۱۳۹۷. | مشخصات ظاهری: ۲۸۰ ص. | جدول، نمودار. ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م. | وضعیت فهرست نویسی: قیفا | یادداشت: کتابنامه. | موضوع: خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران. ۱۳۸۰ -- دیدگاه درباره روحانیت | موضوع: Khamene'i, Ali, Leader of IRI. ۱۳۹۰ -- Views on Clergy | موضوع: خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸. -- دیدگاه درباره روحانیت | موضوع: Views on Clergy -- Iran -- Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI. | موضوع: روحانیت | موضوع: Clergy -- Iran -- موضوع: روحانیت -- ایران -- افکار عمومی | موضوع: Clergy -- Iran -- Public opinion. | موضوع: حوزه‌های علمیه -- ایران | موضوع: Islamic theological seminaries. | موضوع: آرند بندی کنگره: ۱۳۹۷/۹/۸۸۰۶۹۲ DSI | آرند بندی دبیر: ۱۳۹۷/۸۴۴/۹۵۵ | شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۱۳۵۰

انتشارات: شهید کاظمی

تدوین: سعید ہلالیان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت حایب: اول - زمستان: ۹۷

شماره: ۵-۴۹-۸۵۷-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۲۵,۰۰۰ تومان

مدیریت هنری و آماده سازی: مؤسسه شهید کاظمی

طرح خلد و صفحہ آر ای: سندھ والی حسین

تمامی حقوق برای انتشارات شهید کاظمی محفوظ است

دفتر مرکزی نشر و پخش: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران،

طبقه اول، فروشگاه ۱۳۱ | شماره تماس: ۰۲۵-۳۷۸۴۰۸۴۴-۶

۳۰۰۰۱۴۱۴۴۱ | سامانهٔ پیام کوتاه: www.manvaketab.ir

عضویت در
باشگاه مخاطبان

 http://i.instagram.com/nashre_shahidkazemi

📌 <https://telegram.me/Nashreshahidkazemi>

۱۱ مقدمه

فصل اول

- ۱۹ نهضت پیامبران، انقلاب اسلامی، حوزه علمیه و طلبگی
- ۲۱ ۱. نهضت پیامبران و اوصیای الهی
- ۲۳ ۲. حوزه چیست؟ رسالت و اهداف کلان آن کدام است؟
- ۲۹ ۳. طلبه کیست؟ رسالت کلان او چیست؟

فصل دوم

- ۳۳ انقلاب اسلامی و رسالت عصری حوزه و طلبه
- ۳۵ ۱. ویژگی‌های جهان معاصر
- ۳۹ ۲. انقلاب اسلامی و هویت آن
- ۳. مهم‌ترین نیاز کنونی نهضت اسلامی و مبحث راهبردی «فرایند تحفیف
- ۴۲ اهداف اسلامی»
- ۵۳ ۴. رسالت عصری حوزه معاصر و طلبه عصر انقلاب

فصل سوم

هویت طلبه انقلابی و ضرورت انقلابی بودن طلاب ۶۳

۱. طلبه انقلابی کیست؟ ۶۵
۲. چرا طلبه باید انقلابی باشد؟ ۶۸
- الف) اهداف مشترک و هم‌افق ۶۹
- ب) پیوند و علاقه مادر و فرزندی ۷۱
- ج) خطر تحریف انقلاب، تضعیف نظام و حوزه و در نتیجه ضربه به اسلام ۷۳
- د) رشد و تعالی حوزه در گروی انقلابی بودن ۷۶
- هـ) تکالیف و مضایف اجتماعی ۸۰

فصل چهارم

ویژگی‌های طلبه انقلابی و راهکارها، قواعد مرتبط ۸۳

۱. شخصیت طلبه انقلابی و چگونگی دستیابی به آن ۸۵
- الف) بینش‌ها و نگرش‌های طلبه انقلابی ۸۸
- مقدمه: کلمه جامع «بصیرت» ۸۸
۱. شناخت صحیح، دقیق و نظام‌مند «اسلام ناب» ۹۱
۲. شناخت دقیق حقیقت انقلاب اسلامی و مبانی و ارزش‌های آن ۹۷
۳. آشنایی عمیق با اندیشه «ولایت فقیه» و لوازم آن ۹۸
۴. شناخت اندیشه و سیره امام خمینی رحمه‌الله ۹۹
۵. کسب اطلاعات و آگاهی‌های لازم ۱۰۰
۶. توجه به «نگرش تاریخی» ۱۰۱
۷. زمانه‌شناسی ۱۰۴

۸. آینده‌نگری ۱۰۷
۹. بینش سیاسی و حکومتی ۱۰۸
۱۰. هدف‌شناسی ۱۰۹
۱۱. شناخت دوست و دشمن ۱۱۰
۱۲. نگرش نظام‌مند ۱۱۲
۱۳. تکلیف‌شناسی ۱۱۴
۱۴. توجه به بینش تمدنی ۱۱۴
۱۱۶. انگیزه‌ها و حیات طلبه انقلابی
۱۱۷. ۱. معنویت‌گرایی، خودسازی و تهذیب متناسب با عصر انقلاب
۱۲۴. ۲. توجه به تفرای جامع
۱۲۶. ۳. تحول خواهی
۱۲۷. ۴. وظیفه‌گرایی و تکلیف‌محوری
۱۲۷. ۵. روحیه جهادی و قیام‌لله
۱۳۳. ۶. جاذبه و دافعه داشتن
۱۳۵. ۷. مردم‌گرایی
۱۳۷. ۸. دشمن‌ستیزی
۱۴۲. ۹. استقامت
۱۴۶. ۱۰. عدالت خواهی و حمایت از مظلومان، مستضعفان و محرومان
۱۴۹. ۱۱. شور و نشاط انقلابی
۱۵۱. ۱۲. خودباوری، اعتماد به خود و عزت نفس
۱۵۴. ۱۳. استقلال طلبی همه جانبه
۱۵۷. ۱۴. غیرت، شجاعت، صراحت و قاطعیت
۱۶۰. ۱۵. وحدت‌گرایی

۱۶۲. ساده‌زیستی و نفی اشرافی‌گری
۱۶۴. رفتارها و مهارت‌های طلبه انقلابی
۱۶۴. ۱. کوشش برای «رشد جامع»
۱۶۸. ۲. توانایی «تحلیل جامع»
۱۶۹. ۳. پایبندی به مبانی و ارزش‌های اساسی انقلاب
۱۶۹. ۴. ولایت‌پذیری و ولایت‌گستری
۱۷۴. ۵. هدایت‌گری و راهبری اجتماعی، فرهنگی و سیاسی
۱۷۹. ۶. مأموریت‌گرایی
۱۸۱. ۷. فعالیت‌حماسی و تشکیلاتی
۱۸۳. ۸. حمایت و پشتیبانی از نظام اسلامی
۱۸۸. ۹. رویکرد تمدنی
۱۹۰. (د) ویژگی‌های طلاب باوری انقلابی
۱۹۳. ۲. ویژگی‌های طلبه انقلابی و مراتب تشکیلی انقلابی بودن طلبه
۱۹۸. ۳. اصول و قواعد انقلابی بودن طلبه

فصل پنجم

۲۰۵. آفت‌ها، آسیب‌ها و شبهات متوجه طلبه انقلابی
۲۰۷. ۱. آفت‌ها و آسیب‌های متوجه طلبه انقلابی
۲۰۸. الف) فراموشی آرمان‌ها و اهداف
۲۰۸. ب) بی‌اعتنایی به رشد جامع، به‌ویژه رشد صنفی و علمی
۲۰۹. ج) سایش، تذبذب و ریزش
۲۱۱. د) صورت‌بی‌سیرت
۲۱۲. ه) افراط و تفریط

۲۱۴	و) تشت و اختلاف
۲۱۶	ز) تحجرگرایی و روشنفکرنامی
۲۱۸	ح) سکولاریسم مخفی
۲۲۰	ط) دنیاگرایی پنهان
۲۲۰	ی) سیاست‌زدگی و سیاست‌بازی
۲۲۲	ک) غلبه احساسات یا کاهش شور انقلابی
۲۲۴	ل) اهمال و کم‌کاری یا تعجیل و شتاب‌زدگی
۲۲۶	م) سکون و ضایت به وضع موجود
۲۲۶	ن) بی‌نظمی و قانون‌گریزی
۲۲۹	س) گوشه‌گیری از خدمت
۲۳۰	ع) منفی‌گرایی صرف
۲۳۱	ف) گندفهمی، کج‌فهمی و دیرم‌رضع‌گشتن
۲۳۲	ص) انفعال
۲۳۴	۲. برخی شبهات متوجه طلبه انقلابی
۲۳۵	الف) مقطعی و گذرا بودن انقلاب
۲۳۸	ب) سیاسی نبودن طلبه و روحانی
۲۴۰	ج) آخوند حکومتی نبودن
۲۴۲	د) شخص محوری
۲۴۶	ه) نفی فهم و اجتهاد شخصی
۲۴۷	و) مخالفت انقلابی‌گری با حقیقت‌جویی، آزاداندیشی و آزادگی
۲۴۸	ز) عدم جواز سکوت عالم
۲۴۹	ح) اهل تظاهر و هیاهو و شعار بودن
۲۵۰	ط) دشمن‌پنداری و دشمن‌تراشی

۲۵۲	ی) حفظ تقدس، شأن و احترام روحانیت
۲۵۴	ک) مانع از رشد و پیشرفت طلاب
۲۵۵	ل) اختلاف افکنی در حوزه
۲۵۶	م) سوءظن به طلاب
۲۵۷	ن) تلاش برای منافع دیگران
۲۵۸	س) مشکلات و معایب فراوان
۲۵۹	ع) تحمیل انقلاب
۲۶۱	ف) عمومی بودن انقلابی‌گری

۲۶۳	نتیجه‌گیری
-----	------------

۲۶۷	کتابنامه
۲۶۷	الف) کتاب‌ها
۲۶۹	ب) نرم‌افزارها
۲۷۰	ج) پایگاه‌ها

۲۷۴	نمایه‌ها
۲۷۴	آیات
۲۷۶	روایات
۲۷۶	اصطلاحات
۲۸۰	اعلام و مشاهیر

مقدمه

«انقلابی بودن» و «انقلابی ماندن»، از دغدغه‌های جدی و راهبردی همه دلسوزان و علاقه‌مندان نهضت اسلامی از جمله مقام معظم رهبری است که در در سال‌های اخیر دیدار با گروه‌ها و بخش‌های مختلف نمود برجسته‌ای یافته است. ایشان در ۲۵ اسفند ۱۳۹۴ ابتدا دو دیدگاه را درباره مسائل حوزه مطرح کردند: یک نگاه به مسائل عمومی حوزه؛ مانند علم، تربیت علمی، تحقیق، اخلاق، مسائل مدیریتی، مسائل سازمانی، کتاب‌های درسی، چگونگی درس خواندن و غیره که البته در آن جلسه مد نظر ایشان نبود. نگاه دیگر، وضعیت رشد و بلوغ تفکر انقلابی و تداوم روحیه و منش انقلابی در حوزه که بسیار حائز اهمیت است و اگر از مقوله قبلی مهم‌تر نباشد، به همان اندازه وزانت و اهمیت دارد. ایشان پس از تبیین نقش بی‌بدیل و تأثیرگذار حوزه و طلاب در پیروزی انقلاب، در سخنانی صریح و هشدارآمیز به وجود برخی انگیزه‌ها برای انقلاب زدایی از حوزه‌های علمیه اشاره و تأکید کردند که اگر بخواهیم

نظام اسلامی، «اسلامی» بماند، باید حوزه «انقلابی» بماند و باید در این زمینه احساس خطر کرد و به فکر علاج بود. این امر نیز به فکر و اندیشه، تدبیر و برنامه‌ریزی حکمت‌آمیز نیاز دارد تا بینش و حرکت انقلابی در حوزه گسترش پیدا کند. همچنین ایشان هشدار دادند گاه برخی افراد در گوشه و کنار و به صراحت با انقلاب مخالفت می‌کنند و گاه نیز غیرمستقیم و با مبانی و مبادی اعتقادی انقلاب مخالفت می‌شود و حتی دشمنان روی برخی سرمایه‌گذاری می‌کنند تا در سطوح مختلف - از طلبه و فاضل گرفته تا مدرس و سطوح بالاتر- برای خود آدم درست کنند که باید روی اینها حساس بود.

تنها پنج روز پیش اران، رهبر معظم انقلاب در دیدار با مجلس خبرگان رهبری - که عصاره و جکیه حوزه محسوب می‌شود - درباره همین موضوع فرمودند: «من اگر بخواهم در یک کلمه عرض بکنم... مجلس خبرگان باید انقلابی بماند، باید انقلابی فکر کند و انقلابی عمل بکند».^۱ پیش‌تر از آن نیز ایشان بدین‌گونه به خوزویان هشدار داده بودند: «مسئله دیگر در زمینه نظام رفتاری و اخلاقی حوزه، مسئله گرایش‌ها و احساسات انقلابی در حوزه است. عزیزان من! فضای انقلابی در کشور دشمنان عنودی دارد، دشمنان کینه‌ورزی دارد. با حاکمیت فضای انقلابی در کشور مخالف‌اند... در حوزه علمیه همه باید به این مسئله توجه کنند... می‌خواهند فضای انقلابی را بشکنند، روحانی انقلابی را منزوی کنند».

۱. رک: دیدار اعضای مجمع نمایندگان طلاب و فضایی حوزه علمیه قم با مقام معظم رهبری،

۱۳۹۴/۱۲/۲۵

۲. دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری با مقام معظم رهبری، ۱۳۹۴/۱۲/۲۰.

تحقیر بسیج، تحقیر شهید، تحقیر شهادت، زیرسؤال بردن جهاد طولانی این مردم، اگر خدای نکرده در گوشه و کنار حوزه به وجود بیاید، فاجعه است»^۱.

پس از آن، درباره «حوزه انقلابی»، نشست‌ها و همایش‌های مهمی برگزار شده است و به مطالب نسبتاً زیادی دست می‌یابیم؛ اما در باب «طلبه انقلابی» - که عموم حوزویان و به‌ویژه نسل جوان حوزه، نیاز بیشتری به دانستن درباره آن دارند و به‌طور مستقیم به حیات صنفی آنان مرتبط است - محتوای چندانی وجود ندارد و تنها مطالبی جسته و گریخته یافت می‌شود. پرسش‌ها و دغدغه‌های بسیاری در این باره مطرح است که مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از:

- انقلاب اسلامی چه نسبتی با «حوزه» و در نتیجه با طلبگی دارد؟
- آیا انقلاب اسلامی رسالت و وظایف خاصی را متوجه حوزه و طلبه کرده است؟
- انقلابی بودن چیست؟ «طلبه انقلابی» یعنی چه؟
- معیار انقلابی بودن طلبه چیست؟
- مشخصات و ویژگی‌های طلبه انقلابی چیست و چگونه می‌تواند به آنها برسد؟
- آیا اصول و قواعد خاصی در زمینه «انقلابی بودن» و «انقلابی ماندن» طلبه هست؟
- چرا طلبه باید انقلابی باشد؟

۱. دیدار طلاب، فضلاء و استادان حوزه علمیه قم با مقام معظم رهبری، ۱۳۸۹/۷/۲۹.

- چه آسیب‌ها و آفت‌هایی ممکن است متوجه طلبه انقلابی شود؟

همچنین شبهات مختلفی در این زمینه مطرح می‌شود که برخی ذهن بعضی طلاب را مشغول و گاه تصمیم‌گیری و حرکت انقلابی آنان را کند می‌کند. حتی اگر تأکیدهای ناشی از احاطه بر مسائل و جریان‌های درونی و بیرونی و هشدارهای تکلیف‌آفرین مقام معظم رهبری هم در میان نبود، هر حوزوی و طلبه‌ای برای رشد و تعالی در فعالیت صنفی‌اش در این عصر باید به این موضوع مهم و سرنوشت‌ساز بپردازد و نخست بدین مقوله بصیرت و آگاهی کافی یابد و سپس دغدغه و تلاش جدی‌اش بر این باشد که ویژگی‌های «طلبه عصر انقلاب» را در خود اجرا کند یا ارتقا بدهد تا از رهگذر آن، بخش عمده‌ای از «حوزه انقلابی» نیز شکل بگیرد. چنان‌که اشاره شد با وجود اهمیت و کاربرد بسیار این مسئله، هنوز چنان‌که باید و شاید درباره آن بحث و اقدام آلیسته نشده است؛ درحالی‌که عدم تبیین دقیق ویژگی‌های طلبه انقلابی موجب حیرت و سردرگمی طلاب و حتی استادان و نخبگان شده و آنها را در اتخاذ تصمیم جازم و داشتن برنامه‌ای روشن در نسبت با نهضت اسلامی سرگردان می‌کند و حتی گاه موجب کسانده شدن برخی به بیراهه‌ها می‌شود. در مقابل، ترسیم سیمای «طلبه انقلابی» و ویژگی‌هایش در ساحت‌های بینشی، اندرشی و رفتاری و راه‌های رسیدن بدانها، تأثیر مستقیمی در بالندگی طلبه در ایجاد مختلف حیات صنفی‌اش و کاهش برخی آفت‌ها و آسیب‌های موجود دارد و در نتیجه افزایش کارایی و ثمربخشی فعالیت‌های علمی، پژوهشی و ترویجی حوزه و حوزویان را به دنبال خواهد داشت.

بر پایه دغدغه‌های یادشده، در این نوشتار کوشش می‌شود در حد

بضاعت اندک نویسنده و به مدد اندیشه ناب معمار کبیر نهضت اسلامی،
امام خمینی علیه السلام و رهبر معظم انقلاب و دیگر بزرگان حوزه، در باب این
موضوع مورد علاقه دیرین قلمی زده شود که ان شاء الله گام کوچکی در
این عرصه و زمینه ساز تلاش های بعدی باشد.

۱۳۹۶/۱۱/۳ ش؛ ۵ جمادی الأول ۱۴۳۹ ق

سالروز میلاد مبارک حضرت زینب کبری علیها السلام، قم مقدسه